

25.02.2020

Asia/6

§ 40

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Fatim Diarran ym. valtuustoaloitteesta Havis Amandan säilyttämiseksi ja juhlien jatkamiseksi

HEL 2020-000556 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että Havis Amandan suihkulähdekokonaisuuden kunnostamiseen tulisi osoittaa erillinen määräraha, jonka tason arvioimiseksi tulee tehdä erillinen selvitys. Samalla tulee selvittää suihkulähdekokonaisuuden suojaamismahdollisuuksia sen ympäristössä tapahtuvien kansanjuhlien ajaksi esteettisellä ja turvallisuudella tavalla.

Havis Amanda on suihkulähdekokonaisuus, jonka pronssiosat on muotoillut taiteilija Ville Vallgren ja ne on valettu Pariisissa 1906. Kokonaisuuden muista suunnittelijoista ei ole varmuutta. Helsingin kaupunki tilasi teoksen ja julkistustilaisuus pidettiin Helsingissä 20.9.1908.

Teos kuuluu Helsingin taidekokoelmaan, josta huolehtii HAM Helsingin taidemuseo. Teoksen ylläpitovastuu jakautuu HAMin ja kaupunkiympäristön toimialan kesken niin, että HAM vastaa pronssiosista ja kaupunkiympäristön toimiala muista suihkulähteen osista sekä tekniikasta.

Teoksen pääosat ovat vesiallas reunakiveyksineen; pronssiosat jotka koostuvat vesialtaasta nousevan betonisokkelin päällä olevasta alaosasta; pyöreästä vesiallastasosta kala-aiheisen osan kera; naishahmosta (Havis Amanda) sekä neljästä reunakiveyksen päällä makaavasta merileijonasta. Vesiallasta kiertää kaksi graniittista tasoa jotka kuuluvat teokseen. Graniittiosat ovat kiillotettua Vehmaan Uhlun punaista graniittia. Kalat ja merileijonat suihkuttavat vettä; kalat viistosti alaspäin ja merileijonat kohti altaan keskustaa.

Teoksen korjaamisesta, kunnostamisesta ja suojaamisvaihtoehdoista on tehty valtuustoaloite, jossa esitetään kahta vaihtoehtoa:

Aloitteessa esitetty vaihtoehto 1, Havis Amandan korvaaminen kopiolla:

Taidemuseon näkemys on, että alkuperäinen veistoskokonaisuus on säilytettävä nykyisellä paikallaan. Juhlinta ja siihen liittyvä kiipeily ei ole riittävä peruste kopion teettämiseksi. Kopiokaan ei poista kiipeilyn mahdollisuutta. Julkisiin veistoksiin kiipeily ei ole sallittua eikä yleisölle turvallista. Veistoksen ikä tai ilmastotekijät eivät ole ongelma veistok-

25.02.2020

sen säilymiselle nykyisellä paikallaan. Alkuperäisen veistoksen korvaaminen kopiolla voisi lisäksi tahattomasti viestiä, että kiipeily julkisiin taideteoksiin olisi sallittua.

Koska kyseessä on teoskokonaisuus, sen siirtäminen tarkoittaisi pronssisen veistoshahmon lisäksi koko suihkulähteen siirtämistä altaineen ja tekniikoineen. Tämä ei taidemuseon näkemyksen mukaan ole realistinen vaihtoehto.

Vaihtoehto 2, Havis Amandan kunnostaminen ja suojaamisvaihtoehdot niin, että juhlat voisivat jatkua Esplanadilla.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on selvittänyt Havis Amandan suojaamisvaihtoehtoja juhlien aikana. Toimialalla on jo varauduttu toimintamalliin, jossa teos suojataan vartioinnilla ja väliaikaisilla aitauksilla. Havis Amandan äärellä voidaan juhlia, kunhan veistoksen ja yleisön turvallisuus otetaan huomioon.

Taidemuseon näkemys on, että Havis Amanda on kunnostuksen tarpeessa. Teoksesta on tehty selvityksiä, joista käy ilmi, että teoksen monet osat kaipaavat kunnostusta ja etenkin sen tekniikka on elinkaarensa päässä. Pronssiosien sisäisen tukirakenteen kuntoa ei kuitenkaan ole päästy tutkimaan. Taidemuseo on keskustellut kaupunkiympäristön toimialan kanssa, ja molempien näkemys on, että suihkulähdekokonaisuus teknisine osineen tulisi peruskorjata ja peruskorjaus sitoa koko torin laajempaan kunnostukseen.

Käsittely

Vastaehdotus:

Johanna Sydänmaa: Lisäys kappaleen (2) loppuun: "Samalla tulee selvittää suihkulähdekokonaisuuden suojaamismahdollisuuksia sen ympäristössä tapahtuvien kansanjuhlien ajaksi esteettisellä ja turvallisella tavalla."

Kannattaja: Pauliina Saares

Lautakunta hyväksyi Johanna Sydänmaan vastaehdotuksen yksimielisesti.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Mari Männistö

Lisätiedot

Taru Tappola, julkisen taiteen päällikkö, puhelin: 310 87077
taru.tappola(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite
PL 25401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite
Paavo Nurmen kuja 1 C
Helsinki 25

Puhelin
+358 9 310 1060
Faksi
+358 9 310 87770

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

25.02.2020

Asia/6

- 1 Valtuutettu Diarra Fatimin aloite Havis Amandan kunnostamisesta ja säilyttämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta katsoo, että Havis Amandan suihkulähdekokonaisuuden kunnostamiseen tulisi osoittaa erillinen määräraha, jonka tason arvioimiseksi tulee tehdä erillinen selvitys.

Havis Amanda on suihkulähdekokonaisuus, jonka pronssiosat on muotoillut taiteilija Ville Vallgren ja ne on valettu Pariisissa 1906. Kokonaisuuden muista suunnittelijoista ei ole varmuutta. Helsingin kaupunki tilasi teoksen ja julkistustilaisuus pidettiin Helsingissä 20.9.1908.

Teos kuuluu Helsingin taidekokoelmaan, josta huolehtii HAM Helsingin taidemuseo. Teoksen ylläpitovastuu jakautuu HAMin ja kaupunkiympäristön toimialan kesken niin, että HAM vastaa pronssiosista ja kaupunkiympäristön toimiala muista suihkulähteen osista sekä tekniikasta.

Teoksen pääosat ovat vesiallas reunakiveyksineen; pronssiosat jotka koostuvat vesialtaasta nousevan betonisokkelin päällä olevasta alaosasta; pyöreästä vesiallastasosta kala-aiheisen osan kera; naishahmosta (Havis Amanda) sekä neljästä reunakiveyksen päällä makaavasta merileijonasta. Vesiallasta kiertää kaksi graniittista tasoa jotka kuuluvat teokseen. Graniittiosat ovat kiillotettua Vehmaan Uhlun punaista graniittia. Kalat ja merileijonat suihkuttavat vettä; kalat viistosti alaspäin ja merileijonat kohti altaan keskustaa.

Teoksen korjaamisesta, kunnostamisesta ja suojaamisvaihtoehdoista on tehty valtuustoaloite, jossa esitetään kahta vaihtoehtoa:

Aloitteessa esitetty vaihtoehto 1, Havis Amandan korvaaminen kopiolla:

Taidemuseon näkemys on, että alkuperäinen veistoskokonaisuus on säilytettävä nykyisellä paikallaan. Juhlinta ja siihen liittyvä kiipeily ei ole riittävä peruste kopion teettämiseksi. Kopiokaan ei poista kiipeilyn mahdollisuutta. Julkisiin veistoksiin kiipeily ei ole sallittua eikä yleisölle turvallista. Veistoksen ikä tai ilmastotekijät eivät ole ongelma veistoksen säilymiselle nykyisellä paikallaan. Alkuperäisen veistoksen korvaaminen kopiolla voisi lisäksi tahattomasti viestiä, että kiipeily julkisiin taideteoksiin olisi sallittua.

25.02.2020

Asia/6

Koska kyseessä on teoskokonaisuus, sen siirtäminen tarkoittaisi pronssisen veistoshahmon lisäksi koko suihkulähteen siirtämistä altaineen ja tekniikoineen. Tämä ei taidemuseon näkemyksen mukaan ole realistinen vaihtoehto.

Vaihtoehto 2, Havis Amandan kunnostaminen ja suojaamisvaihtoehdot niin, että juhlat voisivat jatkua Esplanadilla.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala on selvittänyt Havis Amandan suojaamisvaihtoehtoja juhlien aikana. Toimialalla on jo varauduttu toimintamalliin, jossa teos suojataan vartioinnilla ja väliaikaisilla aitauksilla. Havis Amandan äärellä voidaan juhlia, kunhan veistoksen ja yleisön turvallisuus otetaan huomioon.

Taidemuseon näkemys on, että Havis Amanda on kunnostuksen tarpeessa. Teoksesta on tehty selvityksiä, joista käy ilmi, että teoksen monet osat kaipaavat kunnostusta ja etenkin sen tekniikka on elinkaarensa päässä. Pronssiosien sisäisen tukirakenteen kuntoa ei kuitenkaan ole päästy tutkimaan. Taidemuseo on keskustellut kaupunkiympäristön toimialan kanssa, ja molempien näkemys on, että suihkulähtekokonaisuus teknisine osineen tulisi peruskorjata ja peruskorjaus sitoa koko torin laajempaan kunnostukseen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt 13.3.2020 mennessä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnalta lausuntoa kaupunginhallitukselle Fatimi Diarran ja 14:n muun valtuutetun valtuustoaloitteesta, jossa esitetään toimia Havis Amandan säilyttämiseksi ja juhlien jatkamiseksi. Aloite kokonaisuudessaan liitteenä.

Esittelijä

kulttuurijohtaja
Mari Männistö

Lisätiedot

Taru Tappola, julkisen taiteen päällikkö, puhelin: 310 87077
taru.tappola(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Diarra Fatimin aloite Havis Amandan kunnostamisesta ja säilyttämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano